

Anàlisi qualitativa**2015/2016**

Codi: 101149

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Dafne Muntanyola Saura

Correu electrònic: Dafne.Muntanyola@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura es recomana haver aprovat *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

Objectius

En les assignatures precedents d'investigació social s'han tractat els fonaments i les diferents fases i mètodes d'investigació social. L'assignatura *Metodologia i Disseny de la Recerca Social* introdueix els conceptes bàsics de la metodologia científica i capacita l'alumnat per a delimitar uns objectius de recerca, construir l'objecte d'estudi i plantejar-ne un disseny d'investigació pertinent. Les bases de la recerca qualitativa i els seus procediments més específics s'han vist a *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

L'assignatura *Anàlisi Qualitativa* cal entendre-la en continuïtat amb les anteriors i té, com a objectiu fonamental, la comprensió i aplicació de mètodes i tècniques d'anàlisi qualitativa a diversos àmbits de la investigació sociològica. Amb tot, aquestes no es tracten de manera puntual i aïllada, sinó emmarcades en un procés de recerca i en una perspectiva metodològica coherent que integra teorització, producció de dades i anàlisi/interpretació. La realització d'un treball de recerca anirà orientat a assolir aquest objectiu.

Competències

- Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatives i qualitatives de recerca social en un tema concret.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'una observació.
2. Analitzar una mostra d'entrevistes.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Definir conceptes d'anàlisi.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.
9. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
10. Elaborar un pla d'observació.
11. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
12. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatives i qualitatives.
13. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatives i qualitatives.
16. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatives i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
17. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.
18. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
19. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
20. Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.

Continguts

Tema 1. Introducció.

Perspectives metodològiques en la recerca qualitativa i eixos diferenciadors.

Aspectes generals de disseny.

L'espiral qualitativa.

Principis epistemològics: reflexivitat, pragmatisme i intersubjectivitat.

Tema 2. Aspectes generals dels mètodes d'anàlisi qualitativa.

Materials objecte d'anàlisi qualitativa.

Dinàmiques inductives i dinàmiques deductives.

Discurs com a producte i discurs com a procés.

Nivells d'anàlisi: conceptes, dimensions i indicadors.

Tema 3. Les eines pel treball de camp: recollida de dades i anàlisi.

Notes de camp

Fitxa d'observació

Guió d'entrevista

Tema 4. L'anàlisi de les dades

De l'anàlisi temàtica de contingut a la generació de categories.

Principis analítics i interpretatius de la Grounded Theory

Procediments i fases. Oberta, axial i selectiva.

Criteris avaluatius i controvèrsies de la GT.

Tema 5. Altres mètodes d'anàlisi

Anàlisis estructurals

Anàlisi crítica del discurs

Anàlisi de xarxes.

Anàlisi conversacional

Tema 6. La formalització a l'anàlisi qualitativa.

L'ús d'eines informàtiques en anàlisi qualitativa.

Els programes ELAN i Atlas.ti. Nivells textuais i conceptuals d'anàlisi.

La creació de tipus ideals

Metodologia

La dinàmica docent combina una orientació pràctica amb la necessària reflexió teòrica que acompanya l'aplicació dels mètodes i tècniques tractats.

Pel que fa a la docència a l'aula, les sessions plenàries es basen en l'exposició de continguts, oberta a la participació activa de l'alumnat i a la introducció de petites dinàmiques pràctiques. D'altra banda, les sessions amb el grup desdoblats seran íntegrament pràctiques i s'hi realitzaran tres tipus d'activitats: orientació general dels treballs de recerca; realització d'exercicis i aplicacions pràctiques; anàlisi dels textos de la bibliografia obligatòria i pràctiques a l'aula d'informàtica.

El treball autònom de l'estudiant estarà orientat a la realització d'un treball de recerca que aplica els continguts teòrics i empírics treballats a l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició teòrica de continguts del temari i exemples d'aplicació.	15	0,6	5, 9, 12, 13, 15, 17, 18
Pràctiques d'aula (seguiment de treballs i exercicis d'aplicació)	10	0,4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 19
Sessions a l'aula d'informàtica (Atlas.ti)	6	0,24	1, 2, 3, 6, 9, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Tutories de grup programades (seguiment de treballs)	2	0,08	3, 5, 7, 9, 13, 14, 17, 19
Tipus: Autònomes			
Preparació de la conclusió individual del treball	10	0,4	3, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 18

Treball de recerca (treball de camp, preparació de materials, anàlisi)	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20
--	----	-----	--

Avaluació

Hi ha 6 requisits per aprovar aquesta assignatura:

Fer l'exercici de l'esquerda i entregar-ne les evidències.

Entregar dues preguntes per seminari teòric sobre la lectura.

Fer 20 hores d'observació individual entre dos escenaris socials diferenciats: 8 en una fase genèrica, i 12 en una fase específica, seguint el model de notes de camp de classe.

Corregir segons la plantilla l'observació genèrica d'un company o companya. .

Entregar quan toca les entregues parcials pel treball de grup (tema, cronograma, pregunta inicial, ftxa d'observació, guió d'entrevista, presentació oral, treball escrit amb conclusions individuals).

Assistir i preguntar a les presentacions orals finals.

-Assistir a les pràctiques de l'aula d'informàtica.

Aquesta assignatura no té examen final ni parcial. S'avaluarà la participació regular a les sessions de classe de teoria i pràctiques, així com la feina feta amb les lectures. Cal presentar dues preguntes a l'inici de cada sessió de seminari, que a més serà el control d'assistència. Es potenciarà la participació activa a classe amb entregues parcials que culminarà en un treball en equip escrit i oral. En cas de no poder assistir a les classes per un motiu excepcional (de salut, laboral amb justificant, altres motius personals) cal parlar-ne amb la professora la primera setmana del curs per tal de pactar una avaluació alternativa. Fora d'aquests casos, si les entregues no es compleixen o no s'arriba a un mínim de 4, l'assignatura es considerarà suspesa.

Un no presentat només serà possible si l'estudiant comunica a la professora que deixa la classe les dues primeres setmanes de l'assignatura, o bé sis'han complert totes les entregues amb més de 4 menys una.

Els seminaris teòrics (5) duraran una hora, es dividirà la classe en dos grups per cognoms. Les preguntes de seminari s'han d'entregar en mà al principi de classe, i les entregues del treball el dia marcat al programa a la bústia abans de les 6 de la tarda. NO S'ACCEPTERAN ENTREGUES QUE NO SIGUIN EN PAPER, SENSE NOM O FORA DE TERMINI.

El plagi és un delictes i una presa de pèl. Plagiar les idees o les frases d'algú sense citar de forma directa o indirecta comporta SUSPENDRE L'ASSIGNATURA.

Dediqueu temps i diners a venir a classe. Per tant, l'ús del mobil, del portàtil a internet, de la tablet i d'altres dispositius electrònics a l'aula no està permès.

Les activitats d'avaluació no superades podran ser revisades durant el període d'avaluació de compensació si han tingut un mínim d'un 3.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistir a l'aula d'informàtica	5	6	0,24	1, 2, 7, 15, 19, 20
Control preguntes sobre pràctiques	20	15	0,6	3, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18
Elaboració d'un guió d'entrevista	10	10	0,4	3, 5, 7, 8, 12, 13, 15, 18, 19

Elaboració d'una fitxa d'observació	10	15	0,6	3, 4, 6, 9, 11, 13, 14, 16, 19
Entrega escrita del treball de grup	20	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20
Notes de camp I i II	20	20	0,8	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19
Presentació oral del treball	15	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 19

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA (a copisteria)

Corbin, J. & Straus, A. (1990). Grounded Theory Research: Procedures, Canons, and Evaluative Criteria, *Qualitative Sociology*, 13(1), 3-23.

Goffmann, E. (1974/1989). On fieldwork, *Journal of Contemporary Ethnography*, 18: 123-132.

Lareau, A. (1996). Common Problems in Fieldwork: A Personal Essay. In Lareau, A. & Shultz, J. *Journeys through Ethnography. Realistic accounts of fieldwork*. Boulder: Westview Press.

Lozares, C. (1996). La teoría de redes sociales. *PAPERS*, revista del departament de sociologia de la UAB, 48: 103-126.

Mauss, M. (1936/1971). El concepto de la técnica corporal en *Sociología y antropología*. Madrid: Tecnos.

Muntanyola, D. (2014). Metodología(s). Perspectivas, prácticas y desafíos. *Encrucijadas. Revista Crítica en Ciencias Sociales*, 8, diciembre.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

BAUER, M. W.; GASKELL, G. (ed.). 2000. *Qualitative Researching with Text, Image and Sound. A Practical Handbook*. Londres: Sage.

BOEIJE, H. 2010. *Analysis in Qualitative Research*. Londres: Sage.

CALSAMIGLIA, H.; TUSÓN, A. 1999. *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel.

CASELL, G.; SYMON, G. (eds.). 2004. *Essential Guide to Qualitative Methods in Organizational Research*, Londres: Sage

COFFEY, A.; ATKINSON, P. 2005. *Encontrar el sentido a los datos cualitativos: estrategias complementarias de investigación*. Alicante: Universidad de Alicante.

DENZIN N. K.; LINCOLN Y., 1994. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oak: Sage.

DEY, I. 1993. *Qualitative data analysis: a user friendly guide for social scientists*. London: Routledge.

DIJK, T. A. van 1999. *Ideología. Una aproximación multidisciplinar*. Barcelona: Gedisa.

FAIRCLOUGH, N. 1992. *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

FLICK, U. 2004. *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.

CHARMAZ, K. 2000. Grounded Theory: Objectivist and Constructivist Methods. A N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (eds.), *Handbook of Qualitative Research*, 2nd edition (pp.509-535). Thousand Oaks, Ca.: Sage.

GLASER, B. G.; STRAUSS, A. L. 1967. *The Discovery of Grounded Theory. Strategies for Qualitative Research*. Nova York: Aldine.

HAMMERSLEY, M., ATKINSON, P. 2001. *Etnografía. Métodos de Investigación*. Barcelona. Paidós.

IÑIGUEZ, L. (ed.) 2006. *Análisis del discurso: Manual para las ciencias sociales*. Barcelona: UOC. 2ª edició.

LEWINS, A.; SILVER, Ch. 2007. *Using Software in Qualitative Research. A Step-by-Step Guide*. Londres: Sage.

LOZARES, C.; VERD, J.M.; MARTÍ, J.; LÓPEZ ROLDÁN, P. 2003. Relaciones, redes y discurso: revisión y propuestas en torno al análisis reticular de datos textuales. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, Núm 101:175-200.

MILES, M. B.; HUBERMAN, A. M. 1994. *Qualitative Data Analysis. An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, California: Sage (2ª edició).

NAVARRO, P.; DIAZ, C. 1994. "Análisis de contenido", a J. M. Delgado i J. Gutiérrez (eds.): *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.

RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. 1996. *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.

RUIZ RUIZ, J. 2009. Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas. *Forum: Qualitative Social Research*, 10(2), Art. 26, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0902263>.

SEALE, C.; GOBO, G.; GUBRIUM, J. F.; SILVERMAN, D. (eds.) 2004. *Qualitative Research Practice*. London: Sage.

STRAUSS, A.; CORBIN, J. 1990. *Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park, California: Sage. Traducció castellana: Strauss, A; Corbin, J. 2003. *Bases de la Investigación cualitativa: técnicas y procedimientos para desarrollar la teoría fundamentada*. Medellín: Universidad de Antioquía.

TAYLOR, S. J., BOGDAN, R., 1986. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paídos.

TÓJAR HURTADO, J. C. 2006. *Investigación cualitativa. Comprender y actuar*. Madrid: La Muralla.

VALLES, M. S. 1997. *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.

WERTZ, F. J.; CHARMAZ, K.; MCMULLEN, L. M.; JOSSELSO, R.; ANDERSON, R.; MCSPADDEN, E. 2011. *Five Ways of Doing Qualitative Analysis*. New York: The Guilford Press.

WODAK, R.; MEYER, M. 2003. *Métodos de análisis crítico del discurso*. Barcelona: Gedisa.